

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 14 maja 2026 r.

Pozycja 56

POSTANOWIENIE z dnia 21 kwietnia 2026 r. Sygn. akt U 4/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz – przewodniczący
Bartłomiej Sochański
Rafał Wojciechowski – sprawozdawca,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 kwietnia 2026 r., wniosku Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych o zbadanie zgodności:

§ 26 ust. 13-18 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2017 r. w sprawie leczenia krwią i jej składnikami w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (Dz. U. poz. 2051) z art. 16 ust. 1 w związku z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 2245), art. 21 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1371) w związku z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 2 Konstytucji oraz art. 68 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. Do Trybunału Konstytucyjnego wpłynął wniosek Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych (dalej: KRDL, wnioskodawca) z 17 stycznia 2018 r. (data nadania) o zbadanie zgodności § 26 ust. 13-18 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2017 r. w sprawie leczenia krwią i jej składnikami w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2051, dalej: rozporządzenie) z art. 16 ust. 1 w związku z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 2245, dalej: u.d.l.), art. 21 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2017 r.

poz. 1371, dalej: u.p.s.k.) w związku z art. 92 ust. 1 Konstytucji, art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 2 Konstytucji oraz art. 68 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji.

1.1. Wnioskodawca wskazał, że zaskarżone przepisy rozporządzenia dopuszczają zdalną autoryzację wyników badań immunohematologicznych oraz regulują jej zasady. KRDL wskazała na brzmienie art. 16 ust. 1 u.d.l., zgodnie z którym wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego polega na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 2 u.d.l., „w laboratorium” (w tym również autoryzacji wyników badań, o której mowa w art. 2 pkt 4 u.d.l.). Wnioskodawca, powołując się na stanowiska organów państwowych, wskazał, że art. 16 ust. 1 u.d.l. należy interpretować w ten sposób, iż „autoryzacja wyniku badania laboratoryjnego może się odbyć tylko i wyłącznie w laboratorium i w konsekwencji uznać należy, że obowiązujące regulacje prawne kreują obowiązek przebywania autoryzującego wynik badania laboratoryjnego, w miejscu wykonania tego badania” (wniosek, s. 6). Tymczasem zgodnie z zaskarżonymi przepisami rozporządzenia, określone podmioty mogą wykonywać czynność autoryzacji zdalnie, czyli na odległość, poza pomieszczeniem laboratorium. Zdaniem wnioskodawcy jako, że żaden przepis rangi ustawowej lub ponadustawowej nie przewiduje odstępstwa od wymogu wykonywania czynności diagnostycznych w pomieszczeniu laboratorium, zaskarżone przepisy rozporządzenia stoją w sprzeczności z art. 16 ust. 1 w związku z art. 2 pkt 4 u.d.l. „Skoro bowiem ustawa wprowadza określony wymóg (wykonywanie czynności diagnostycznych, w tym autoryzacji wyników badań, wyłącznie w laboratoriach), to niedopuszczalnym jest by w akcie rangi podustawowej, tj. Rozporządzeniu, wprowadzone zostały jakiegokolwiek odstępstwa od tegoż wymogu” (wniosek, s. 7-8).

1.2. Wnioskodawca zarzucił również niezgodność § 26 ust. 13-18 *in extenso* rozporządzenia z art. 21 ust. 8 pkt 2 u.p.s.k. w związku z art. 92 ust. 1 Konstytucji. Wskazany przepis u.p.s.k. stanowi upoważnienie dla Ministra Zdrowia do wydania zaskarżonego rozporządzenia. Tymczasem, zdaniem wnioskodawcy, wprowadzenie w rozporządzeniu dopuszczalności zdalnej autoryzacji wyników badań stanowi wykroczenie poza delegację z art. 21 ust. 8 pkt 2 u.p.s.k., która zezwalała jedynie na organizację aspektów technicznych czynności wykonywanych w ramach pracowni serologii lub immunologii transfuzjologicznej. Z uwagi na powyższe, przepisy te naruszają również art. 92 ust. 1 Konstytucji.

1.3. Zaskarżone przepisy, zdaniem wnioskodawcy naruszają również art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 2 Konstytucji. W opinii wnioskodawcy, § 26 ust. 13-18 rozporządzenia wprowadza regulacje, których realizacja może narażać pacjentów na ryzyko zagrożenia zdrowia, a przez to naraża diagnostów laboratoryjnych i inne uprawnione podmioty na odpowiedzialność karną z tytułu błędu medycznego lub naruszenia praw pacjenta. Jednocześnie, dokonanie zdalnej autoryzacji będzie każdorazowo narażać diagnostów na odpowiedzialność dyscyplinarną, gdyż będzie ona niezgodna z zasadami sztuki, a z drugiej strony odmowa dokonania zdalnej autoryzacji może skutkować powstaniem po stronie diagnosty odpowiedzialności z innych tytułów. Zdaniem wnioskodawcy, zaskarżone przepisy naruszają art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 2 Konstytucji, ponieważ zezwalają one na wykonywanie czynności diagnostycznych, których przeprowadzenie może narazić podmioty uprawnione do autoryzacji na odpowiedzialność karną i dyscyplinarną. Tworzy to swoistą pułapkę, ponieważ diagnosty laboratoryjni „znajdują się w sytuacji, w której nieznanym będzie im skutek stosowania się do przepisów prawa, przy czym może być to skutek bardzo dotkliwy” (wniosek, s. 15).

1.4. Wnioskodawca wskazał również na naruszenie przez zaskarżone przepisy art. 68 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji. Zdaniem KRDL, możliwość zdalnej autoryzacji wyni-

ków badań prowadzić może do pogorszenia dotychczasowej sytuacji osób chorych, jako że „wyniki badań które zostały autoryzowane zdalnie nie charakteryzują się tym samym poziomem pewności, co wyniki autoryzowane osobiście, w laboratoriach” (wniosek, s. 16). Zdaniem wnioskodawcy, narusza to prawo pacjentów do ochrony zdrowia, „bowiem w nowoczesnym państwie niedopuszczalnym jest obniżanie już osiągniętych standardów zabiegów medycznych i diagnostycznych, a tym bardziej obniżanie ich poniżej pułapu bezpieczeństwa zdrowia i życia pacjentów” (wniosek, s. 16).

2. Minister Zdrowia (dalej: MZ) w stanowisku z 14 listopada 2019 r. wniósł o stwierdzenie, że „przepisy § 26 ust. 13-18 rozporządzenia o leczeniu krwią są zgodne z ww. przepisami ustawy o diagnostyce laboratoryjnej i ustawy o publicznej służbie krwi oraz wskazanymi we wniosku wzorcami konstytucyjnymi” (stanowisko MZ, s. 2). MZ na wstępie zaznaczył, że wnioskodawca nie wykazał, że zaskarżone przepisy rozporządzenia umożliwiają dokonywanie autoryzacji wyniku badania „poza laboratorium, tj. zakładzie leczniczym podmiotu leczniczego lub jednostce organizacyjnej, o której mowa w art. 17 ust. 2 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej” (stanowisko MZ, s. 3). MZ podkreślił, że również zdalna autoryzacja dokonywana jest w laboratorium, więc nie może być mowy o naruszeniu przepisów u.d.l. MZ wskazał także, że zaskarżone przepisy rozporządzenia mają swoją podstawę w art. 21 ust. 8 pkt 2 u.p.s.k.

MZ uznał zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 2 Konstytucji, za niezasadny, ponieważ rozporządzenie nie regulowało znamion czynu zabronionego, a „zachowanie przez diagnostę laboratoryjnego lub lekarza wszystkich warunków i wymagań, określonych w rozporządzeniu o leczeniu krwią, przy wykonywaniu zdalnej autoryzacji wyników badań nie będzie rodziło po jego stronie odpowiedzialności karnej” (stanowisko MZ, s. 10). W kontekście zarzutu naruszenia art. 68 ust. 1 Konstytucji MZ, wskazał, że procedura zdalnej autoryzacji wymaga przestrzegania ściśle określonych standardów, co zapewnia jej wysoki poziom. Zdaniem MZ, wnioskodawca nie uzasadnił, dlaczego poziom „stacjonarnie” autoryzowanych badań należy oceniać wyżej niż wyników badań zautoryzowanych zdalnie. MZ, wprowadzając zdalną autoryzację wyników badań do rozporządzenia o leczeniu krwią, wypełnił zasadę określoną w art. 68 ust. 1 Konstytucji, dbając o zapewnienie każdemu, w ramach praw do ochrony zdrowia, bezpieczeństwa zdrowotnego wykonywanych badań.

3. Rzecznik Praw Obywatelskich w piśmie z 15 listopada 2019 r. nie zgłosił udziału w postępowaniu.

4. Prokurator Generalny (dalej: PG) w stanowisku z 6 marca 2020 r. wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) z uwagi na niedopuszczalność wydania wyroku.

PG wskazał, że zgodnie z orzecnictwem Trybunału organizacja zawodowa może czynić przedmiotem kontroli takie przepisy, co do których dodatkowo również wykaże, iż stawiane wobec nich zarzuty niezgodności z Konstytucją dotyczą spraw objętych jej zakresem działania. Zatem zarzuty stawiane zaskarżonym przepisom muszą być bezpośrednio związane z interesem prawnym samej organizacji bądź jej członków. PG uznał, że wnioskodawca nie wykazał, by zaskarżone przepisy godziły w prawa reprezentowanej przez niego grupy zawodowej, gdyż mają one charakter abstrakcyjny. Zdaniem PG, „z tego, że diagnosta laboratoryjny może wykonywać badania laboratoryjne oraz je autoryzować, nie wynika automatycznie to, że określenie formy tej działalności należy do sfery zastrzeżonej do kompetencji samorządu diagnostów” (stanowisko PG, s. 15-16). PG uznał, że pomiędzy zakwestionowanymi przepisami a art. 16 ust. 1 u.d.l. w związku z art. 2 pkt 4 u.d.l. nie ma sprzeczności, ponieważ nie

uprawniają one do przyjęcia, że zdalna autoryzacja badań ma następować poza laboratorium, tylko w innej pracowni immunologii transfuzjologicznej, a więc w innym laboratorium. Nie można również stwierdzić, że przepisy te w jakikolwiek sposób ograniczają uprawnienia diagnostów laboratoryjnych. Zarzut jest więc bezzasadny oraz nie odnosi się do interesów wnioskodawcy – nie ma zatem spełnionego warunku z art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji. Również za bezzasadny PG uznał zarzut niezgodności przepisów rozporządzenia z art. 21 ust. 8 pkt 2 u.p.s.k. w związku z art. 92 ust. 1 Konstytucji. Ponadto zdaniem PG, zarzuty te mają charakter abstrakcyjny i nie spełniają kryterium przedmiotowego indywidualnej legitymacji wnioskowej. Za oczywiście bezzasadny należy również uznać zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 2 Konstytucji, ponieważ zakwestionowane przepisy nie pozostają z nim w merytorycznym związku – nie dotyczą bowiem odpowiedzialności karnej ani administracyjnej. Zarzuty co do naruszenia art. 68 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji mają zaś wyłącznie charakter abstrakcyjny, a argumenty na jego poparcie odwołują się do interesu ogólnospołecznego, a nie praw czy obowiązków wnioskodawcy.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Legitymacja wnioskodawcy.

1.1. Zgodnie z art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji legitymację do wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawach, o których mowa w art. 188 Konstytucji, posiadają ogólnokrajowe organy związków zawodowych oraz ogólnokrajowe władze organizacji pracodawców i organizacji zawodowych. Mogą one wystąpić z wnioskiem o stwierdzenie niezgodności ustawy z Konstytucją, jeżeli – jak stanowi art. 191 ust. 2 Konstytucji – kwestionowany przepis dotyczy spraw objętych ich zakresem działania. Legitymacja ta ma zatem charakter przedmiotowo ograniczony. Przedmiotem wniosku może bowiem stać się akt normatywny (akt, który ustanawia abstrakcyjne i generalne normy prawne), jeżeli „dotyczy spraw objętych ich zakresem działania”, tj. zagadnień, problemów czy kwestii, które wynikają z wykonywania działań w ramach kompetencji powierzonych danemu podmiotowi.

1.2. Trybunał wielokrotnie podkreślał, że uprawnienie do występowania z wnioskiem o dokonanie abstrakcyjnej kontroli norm nieprzypadkowo zostało przyznane ogólnokrajowym organom związków zawodowych oraz ogólnokrajowym władzom organizacji pracodawców i organizacji zawodowych w jednym przepisie ustawy zasadniczej (art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji). Oznacza to, zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, iż intencją ustrojodawcy było przyznanie ochrony tylko takim interesom tychże organizacji, które mają pewien wspólny mianownik. Są to odpowiednio interesy pracodawców w związku z zatrudnianiem pracowników, interesy pracownicze oraz interesy związane z wykonywaniem zawodu (por. postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z: 20 grudnia 2005 r., sygn. Tw 12/05, OTK ZU nr 5/B/2007, poz. 179; 17 marca 2003 r., sygn. Tw 63/02, OTK ZU nr 1/B/2003, poz. 11; 25 lutego 2003 r., sygn. Tw 77/02, OTK ZU nr 3/B/2003, poz. 163; 19 marca 2003 r., sygn. Tw 73/02, OTK ZU nr 2/B/2003, poz. 80; 21 maja 2003 r., sygn. Tw 6/03, OTK ZU nr 2/B/2003, poz. 85 i w szczególności wydane w pełnym składzie postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 28 stycznia 2004 r., sygn. Tw 74/02, OTK ZU nr 1/B/2004, poz. 2).

1.3. Legitymacja ogólnokrajowych władz organizacji zawodowych koncentruje się wokół spraw dotyczących wykonywania określonego zawodu przez członków organizacji, związanych z tym uprawnień i obciążeń. Z punktu widzenia legitymacji do występowania

z wnioskami do Trybunału Konstytucyjnego organizacji samorządu zawodowego jej konstytucyjna kompetencja do sprawowania pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu (art. 17 ust. 1 Konstytucji) ma znaczenie tylko wtedy, gdy wiąże się z zakresem działania takiej organizacji zawodowej w rozumieniu art. 191 ust. 2 Konstytucji, tak jak zostało ono przedstawione powyżej (zob. postanowienie o sygn. Tw 12/05). Wniosek złożony przez ogólnokrajowe organy związków zawodowych oraz ogólnokrajowe władze organizacji pracodawców i organizacji zawodowych musi więc być bezpośrednio związany z interesem prawnym członków tych organizacji, do którego reprezentowania są one powołane (por. postanowienie z 3 września 1998 r., sygn. U 1/98 OTK ZU nr 5/1998, poz. 66).

2. Istota zarzutów wnioskodawcy i konieczność umorzenia postępowania.

2.1. W kontekście powyższych ustaleń należy wskazać, że do spraw objętych zakresem działania Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych (dalej: KRDL, wnioskodawca) stanowiącej statutowy organ Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych niewątpliwie nie należą zasady wydawania aktów wykonawczych do ustawy i problem rozdzielania materii ustawowej i rozporządzeniowej (zob. postanowienie z 20 lipca 2016 r., sygn. Tw 4/16, OTK ZU B/2016, poz. 464). Wnioskodawca nie miał więc legitymacji do podnoszenia zarzutu co do niezgodności § 26 ust. 13-18 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2017 r. w sprawie leczenia krwią i jej składnikami w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (Dz. U. poz. 2051; obecnie: Dz. U. z 2023 r. poz. 1742; dalej: rozporządzenie) z art. 21 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1371; obecnie: Dz. U. z 2024 r. poz. 1782) w związku z art. 92 ust. 1 Konstytucji. Trybunał nie jest władny badać w niniejszej sprawie, czy Minister Zdrowia (dalej: MZ) przekroczył delegację ustawową, ponieważ problem ten nie jest bezpośrednio związany z interesem prawnym członków danej organizacji zawodowej. Potencjalna eliminacja z systemu prawnego rozporządzenia, z uwagi na jego sprzeczność z art. 92 ust. 1 Konstytucji, byłaby bowiem nakierowana na ochronę interesu ogólnospołecznego. Działanie takie należy do kompetencji podmiotów legitymowanych generalnie (zob. postanowienie z 9 listopada 2022 r., sygn. K 26/20, OTK ZU A/2022, poz. 70). Z uwagi na powyższe postępowanie w tym zakresie należy umorzyć na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) z uwagi na niedopuszczalność wydania wyroku.

2.2. Ze względu na ograniczoną legitymację wnioskodawcy, na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK należy również umorzyć postępowanie w zakresie zgodności przedmiotu kontroli z art. 68 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji. Jak słusznie zauważył Prokurator Generalny (dalej: PG), niedopuszczalne jest wskazywanie przez wnioskodawcę wzorców kontroli, które ze swej istoty adresowane są do wszystkich obywateli (zob. postanowienie z 11 lipca 2005 r., sygn. Tw 29/05, OTK ZU nr 4/B/2005, poz. 159). Wskazany we wniosku art. 68 ust. 1 Konstytucji stanowi, że każdy ma prawo do ochrony zdrowia. Co oczywiste, prawo to przysługuje wszystkim obywatelom, a nie zaś wyłącznie tym, którzy z racji pozostawania w stosunku pracy podlegają ochronie związku zawodowego. Abstrahując od tego, czy rzeczywiście, jak twierdzi wnioskodawca, zaskarżone przepisy obniżają standard leczenia, to oczekiwania obywatela co do tego standardu nie są bezpośrednio związane z interesem prawnym wnioskodawcy.

2.3. Wnioskodawca zarzucił niezgodność przedmiotu kontroli z art. 16 ust. 1 w związku z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (Dz. U. z 2016 r.

poz. 2245 dalej: u.d.l., ustawa ta została uchylona na mocy art. 165 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, Dz. U. z 2025 r. poz. 1295 dalej: u.m.l.). Zarzut ten dotyczy umożliwienia w zaskarżonych przepisach wykonywania pracy przez diagnostów laboratoryjnych w sposób, zdaniem wnioskodawcy, sprzeczny z treścią art. 16 ust. 1 w związku z art. 2 pkt 4 u.d.l. W obecnym stanie prawnym wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego reguluje art. 6 u.m.l., zgodnie z którym wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego polega na wykonywaniu czynności medycyny laboratoryjnej w laboratorium. Wnioskodawca wskazywał również, że zaskarżony przepis rozporządzenia jest niezgodny z oraz z art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 2 Konstytucji. Zarzut ten dotyczy możliwości poniesienia przez diagnostów laboratoryjnych odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej z tego tytułu.

2.4. Wnioskodawca na dowód sprzeczności przedmiotu kontroli z przepisami u.d.l. przytoczył stanowiska organów państwowych z 2012 i 2015 r., twierdząc w konsekwencji, że „w świetle przepisów rangi ustawowej, autoryzacja wyników badań nie może odbywać się poza laboratorium” (wniosek, s. 6). Nie sposób wskazać tu sprzeczność, ponieważ zarówno treść wniosku KRDL, przytaczanych tam stanowisk departamentów Ministerstwa Zdrowia, jak i stanowisko MZ w niniejszej sprawie, jednoznacznie wskazują, że nie można uznać za dopuszczalne wykonywanie autoryzacji wyników badań poza pomieszczeniem laboratorium. Trafnie wskazał to MZ, który podniósł, że przedmiot kontroli umożliwia autoryzację wyników badań w innym laboratorium niż laboratorium wykonujące badanie, ale nadal „w laboratorium”. Natomiast stanowiska departamentów Ministerstwa Zdrowia, oraz przytaczana literatura co do tego, jak należy rozumieć samo pojęcie „w laboratorium” nie stanowią źródła prawa, a jedną z możliwych jego interpretacji. Co ważne, te interpretacje, na co również wskazał MZ, dokonane były przed istotną nowelizacją ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (obecnie Dz. U. z 2025 r. poz. 450 z późn. zm. dalej: u.d.le.) przeprowadzoną na mocy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1991). Zgodnie z nadanym w niej nowym brzmieniem art. 3 ust. 1 u.d.le., wskazano, że świadczenia zdrowotne mogą być realizowane za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Przedstawiona przez wnioskodawcę argumentacja nie jest więc wystarczająca do ustalenia, czy przedmiot kontroli stoi w sprzeczności ze wskazanym wzorcem. Z uwagi na powyższe postępowanie w tym zakresie należy umorzyć na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

2.5. Art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji stanowi, że odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto dopuścił się czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia. Wzorzec ten ustanawia fundamentalne dla ustroju wymiaru sprawiedliwości zasady *nullum crimen (nulla poena) sine lege*. Nie można uznać zarzutu naruszenia przez przedmiot kontroli tej zasady, ponieważ w żaden sposób nie reguluje on czynów zabronionych, ani nie określa sankcji. Umożliwienie dokonywania zdalnej autoryzacji wyników badań nie zmieniło warunków odpowiedzialności dyscyplinarnej ani karnej diagnostów laboratoryjnych. Jeśliby uznać za zasadne zarzuty wnioskodawcy, możliwe byłoby badanie dowolnej modyfikacji obowiązków zawodowych pod kątem zgodności z art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji, w sytuacji, gdy z tytułu jego nienależytego wykonania, lub odmowy wykonania grozić będzie jakakolwiek odpowiedzialność. Jest bowiem oczywiste, że przy niezmiennych regułach odpowiedzialności obarczenie pracownika nowym obowiązkiem, może wiązać się z sankcją z tytułu niewykonania tego, jak i każdego innego obowiązku.

Lektura wniosku, a także treści przedmiotu oraz wzorców kontroli prowadzi do konkluzji, że opisywana przez KRDL „pułapka” legislacyjna zastawiona w rozporządzeniu wyni-

kać może z praktyki podmiotów zatrudniających diagnostów laboratoryjnych, a więc ze stosowania (czy wręcz nadużywania) prawa. § 26 pkt 13-18 rozporządzenia, na co jednoznacznie wskazują w swoich stanowiskach MZ i PG, regulują możliwość, a nie obowiązek zdalnej autoryzacji wyników badań. Wskazuje na to jednoznacznie użyte w § 26 pkt 13 rozporządzenia sformułowanie „dopuszcza się”. Uprawnienie to jest ograniczone przez warunki zawarte w § 26 pkt 14-18. Potencjalna presja ekonomiczna czy administracyjna do nadużywania tego narzędzia może wiązać się z praktyką podmiotów zatrudniających diagnostów laboratoryjnych. Trybunał Konstytucyjny, jako sąd prawa, nie jest władny takiej praktyki oceniać. Postępowanie w tym zakresie należy umorzyć na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Z uwagi na powyższe Trybunał postanowił jak w sentencji.